

UITSPRAAK 20-176

Rapenburg 70
Postbus 9500
2300 RA Leiden
T 071 527 81 18

van het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden
inzake
het beroep van [X], appellante
tegen
de Facultaire Examencommissie [X], verweerder

Procesverloop

Op 13 juni 2020 heeft appellante verweerder verzocht toe te staan dat zij zich mag inschrijven voor het hertentamen [X] ook al was op dat moment het cijfer voor het tentamen [X], dat geldt als instapeis voor [X], nog niet in uSis geregistreerd.

Bij besluit van 18 juni 2020 heeft verweerder het verzoek afgewezen.

Op 18 juni 2020 heeft appellante beroep bij het College ingediend. Tevens heeft zij een verzoek om een voorlopige voorziening ingediend.

Op 23 juni 2020 heeft verweerder zijn standpunt over het verzoek om een voorlopige voorziening te treffen aan het College kenbaar gemaakt.

Op 23 juni 2020 heeft de voorzitter van het College bij wijze van voorlopige voorziening bepaald dat appellante hangende de beroepsprocedure het hertentamen [X] mag afleggen, met dien verstande dat beoordelingen/cijfers pas worden vrijgegeven nadat op het beroep is beslist.

Op 1 juli 2020 hebben partijen een minnelijk schikkingsgesprek gevoerd. Dit heeft niet tot een minnelijke schikking geleid.

Op 15 juli 2020 heeft verweerder een verweerschrift ingediend.

Op 11 augustus 2020 heeft appellante nadere stukken ingediend.

Het beroep is behandeld op 19 augustus 2020 tijdens een (online) zitting van een kamer uit het College. Appellante heeft aan de zitting deelgenomen. Namens

Uitspraak
20-176
Blad 2/7

verweerder heeft [naam], voorzitter van de Facultaire Examencommissie [X], deelgenomen.

Overwegingen

1 – Feiten en omstandigheden

Appellante volgt de bacheloropleiding [X]. In het studiejaar 2018-2019 heeft zij de onderwijseenheid [X] niet met succes behaald. De onderwijseenheid [X] is een ingangseis voor de onderwijseenheid [X] (10 ECTS).

Op 9 januari 2020 vond het (eerstekans-)tentamen [X] plaats. Appellante heeft dit wederom niet met succes behaald.

Op 31 maart 2020 zou de herkansing van het tentamen [X] plaatsvinden.

De herkansing van [X] is vanwege de coronamaatregelen verplaatst naar 17 juni 2020. Gelet op de nakijktermijn was appellante op 30 juni 2020, de datum waarop zij het hertentamen voor [X] wil afleggen, nog niet op de hoogte van het cijfer voor [X].

2 – Het standpunt van verweerder

Verweerder stelt zich op het standpunt dat het verzoek van appellante terecht is afgewezen, omdat [X] geen instapvereiste is voor andere vakken uit haar bacheloropleiding, zij nog 100 ECTS dient te behalen en derhalve geen onevenredige studievertraging oploopt als zij [X] in het studiejaar 2020-2021 volgt. Gegeven het onderwijskundige belang en het belang dat uit een oogpunt van de kwaliteit van het diploma toekomt aan het voldaan hebben van een instapeis voor een onderwijseenheid alvorens die onderwijseenheid kan worden gevolgd, verleent verweerder slechts bij hoge uitzondering ontheffing van een instapeis, en dan uitsluitend voorwaardelijk. In beginsel wordt elk tot ontheffing strekkend verzoek afgewezen. Het stringente beleid van verweerder strekt ertoe dat voor een voorwaardelijke ontheffing uitsluitend plaats is als het niet verlenen daarvan onvermijdelijk een aanzienlijke studievertraging tot gevolg heeft. In het verweerschrift heeft verweerder geconstateerd dat appellante de afgelopen periode meerdere studiepunten heeft behaald, waardoor zij slechts op 5 ECTS na nominaal studeert. Appellante heeft de afgelopen periode reeds twee derdejaarsvakken behaald die evenals [X] worden verzorgd in het tweede semester. Deze twee vakken hoeft zij dus in ieder geval niet naast [X] te volgen. Verder is verweerder van oordeel dat appellante het vermeende nadeel thans ten

Uitspraak
20-176
Blad 3/7

onrechte uitsluitend wijt aan hetgeen de coronacrisis met zich heeft gebracht. In dit verband merkt verweerder op dat appellante reeds eerder, op 16 januari 2020, heeft verzocht om voorwaardelijke ontheffing van de instapeis voor [X], waartoe zij destijds eveneens aanvoerde, althans suggereerde, dat de onvoldoende die zij kort daarvoor behaalde voor het tentamen [X] een gevolg was van omstandigheden buiten haar macht, al erkende zij daarvan geen bewijs te hebben. Verweerder heeft dit eerdere verzoek op 21 januari 2020 afgewezen.

3 – De gronden van het beroep

Appellante stelt zich op het standpunt dat zij alleen heeft verzocht of zij het hertentamen van [X] mag afleggen. Wanneer zij [X] achteraf gehaald blijkt te hebben, verzoekt zij het cijfer voor [X] mee te laten tellen. Indien zij [X] niet heeft gehaald, zal het cijfer voor [X] ook niet in uSis worden geregistreerd. Op deze manier kan zij [X] alleen afronden door [X] te behalen. Verder is in artikel 3.4.2 van de Onderwijs- en Examenregeling van de bacheloropleiding [X] 2019-2020 (“OER”) vermeldt dat aan bepaalde onderwijseenheden eerst kan worden deelgenomen nadat aan het tentamen van een voorafgaande onderwijseenheid met goed gevolg is deelgenomen. De OER vermeldt hier “deelnemen aan” een onderwijseenheid en eist niet dat het cijfer in uSis moet zijn geregistreerd. Appellante heeft telefonisch van de vakcoördinator van [X] vernomen dat zij na het behalen van [X] deel mocht nemen aan het hertentamen van [X] op 30 juni 2020.

4 – Relevante regelgeving

De OER vermeldt, voor zover hier van belang:

Artikel 3.4 Deelname aan tentamens en onderwijseenheden

3.4.1.1 Voor deelname aan een *tentamen* dient de student zich uiterlijk tien dagen voor de datum waarop het tentamen wordt afgenomen volgens de daarvoor geldende procedures in te schrijven.

3.4.2 Deelname aan een *onderwijseenheid* vindt plaats in de volgorde van inschrijving. Voor de bij de opleiding ingeschreven studenten is bij tijdige inschrijving plaatsing bij de onderwijseenheden die behoren tot het verplichte deel van de opleiding gegarandeerd. Aan bepaalde onderwijseenheden kan eerst worden deelgenomen nadat aan het tentamen van een voorafgaande onderwijseenheid met goed gevolg is deelgenomen. In de e-Studiegids is aangegeven voor welke onderwijseenheden deze voorwaarde geldt. (Vgl. art. 4.2)

Artikel 4.2 Verplichte volgorde

Uitspraak
20-176
Blad 4/7

4.2.1 De verplichte volgorde van tentamens is vermeld in de e-Studiegids. Aan tentamens waarvoor een verplichte volgorde geldt, kan pas worden deelgenomen indien de tentamens van een of meerdere andere onderwijseenheden met goed gevolg zijn afgelegd. (Vgl. art. 3.4.2)

4.2.2 Voor de onderwijseenheden en de tentamens waarmee deze worden afgesloten die in een bepaalde volgorde moeten worden doorlopen, kan de examencommissie in bijzondere gevallen op schriftelijk en gemotiveerd verzoek van de student een andere volgorde bepalen.

Bij artikel 4.2.2 van de OER is de volgende voetnoot vermeld:

Met inachtneming van het in art. 4.2.1 gestelde kan de examencommissie de student op diens verzoek toegang verlenen tot een of meer tentamens van onderwijseenheden uit het tweede of het derde jaar voordat het propedeutisch examen met goed gevolg is afgelegd. In de 'Regels en Richtlijnen Tentamens en Examens bacheloropleidingen [X]' is de 'Deelname tentamens 2^e en 3^e studiejaar' nader geregeld. Het artikel luidt:

"Met inachtneming van het in artikel 4.2.1 van de Onderwijs- en examenregelingen bacheloropleidingen [X] gestelde [vakken van het 2^e en 3^e studiejaar waaraan niet mag worden deelgenomen zonder bepaalde propedeusevakken te hebben behaald] kan aan de tentamens van onderwijseenheden uit het tweede of derde jaar worden deelgenomen voordat het propedeutisch examen is behaald."

De Regels en richtlijnen tentamens en examens van de examencommissie van de Faculteit [X] van de bacheloropleiding [X] 2019-2020 ("R&R") vermeldt, voor zover hier van belang:

4.3.6 Een student die het propedeutisch examen als bedoeld in artikel 2.8 onder letter a van de OER nog niet heeft behaald, kan aan de tentamens van onderwijseenheden uit het tweede of derde jaar van de opleiding deelnemen, behoudens indien in de vakbeschrijving in de e-Studiegids anders is bepaald. Ook kan de e-Studiegids bepalen dat deelname aan het tentamen van een onderwijseenheid in het tweede of derde jaar van de opleiding uitsluitend is toegestaan indien het tentamen van een andere, in de vakbeschrijving vermelde onderwijseenheid is behaald.

4.3.7 Op verzoek van de student kan de examencommissie in bijzondere gevallen afwijken van hetgeen in de artikelen 4.3.3 tot en met 4.3.6 is bepaald. Hierbij kan de examencommissie vervangende eisen aan de deelname aan het tentamen stellen.

4.4.1 De data waarop tentamens schriftelijk worden afgenomen, worden na advies van de opleidingscommissie, het onderwijsbestuur en de afdeling studieadvies vastgesteld door het faculteitsbestuur en bekendgemaakt door het Onderwijsinformatiecentrum.

Uitspraak
20-176
Blad 5/7

4.4.2 Van de data bedoeld in artikel 4.4.1 kan worden afgeweken in geval van overmacht, na ontvangen advies van de opleidingscommissie en rekening houdend met de belangen van de studenten.

In de Studiegids is over de onderwijseenheid Materieel Strafrecht 2019-2020 vermeld:

Toegangseisen
[X].

5 – De overwegingen ten aanzien van het geschil

Het College dient overeenkomstig artikel 7.61, tweede lid, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te beoordelen of de bestreden beslissing al dan niet in strijd is met het recht.

Het College constateert dat verweerder het verzoek van appellante heeft beschouwd als een verzoek om ontheffing van de instapeis, terwijl het standpunt van appellante is dat zij – als blijkt dat zij [X] heeft behaald – over de inhoudelijke kennis van [X] beschikt die vereist is voor deelname aan het hertentamen [X].

Ter zitting heeft appellante toegelicht dat de examiner van [X] als gevolg van de door de Rijksoverheid en het College van Bestuur getroffen Corona-maatregelen meerdere weken uitstel heeft gekregen om de cijfers van de herkansing vast te stellen. Vast staat dat het cijfer van [X] ten tijde van het afleggen van het hertentamen [X] op 30 juni 2020 nog niet bekend was gemaakt. Inmiddels heeft appellante vernomen dat zij [X] met goed gevolg heeft afgerond.

In het bestreden besluit heeft verweerder toegelicht dat zij in het algemeen bijzonder terughoudend is in het verlenen van ontheffing van een instapeis, waartoe weloverwogen op vakinhoudelijke gronden in facultair verband is besloten. Het College kan zich met deze restrictieve benadering verenigen. De instapeis heeft onder meer tot doel dat colleges en werkgroepen niet worden vertraagd door gebrek aan voorkennis bij studenten.

Vast staat dat het faculteitsbestuur vanwege de Corona-maatregelen de datum van de herkansing van [X] heeft verschoven van 31 maart 2020 naar 17 juni 2020 en ook de nakijktermijn voor de docent aanzienlijk heeft verruimd. Dit heeft ertoe geleid dat het hertentamen pas is nagekeken nadat het (her)tentamen [X] was afgenomen. Door deze keuzes van het faculteitsbestuur is appellant de mogelijkheid ontnomen op reguliere wijze aan het (her)tentamen [X] deel te nemen als zij het hertentamen [X] had behaald. De keuzes die het faculteitsbestuur heeft gemaakt zijn, zeker gezien de uitzonderlijke situatie waarin

Uitspraak
20-176
Blad 6/7

we ons bevonden en nog steeds bevinden, begrijpelijk en te billijken. De nadelige gevolgen ervan mogen echter niet eenzijdig op de student worden afgewenteld.

In dit geval heeft appellante op 17 juni 2020 deelgenomen aan het hertentamen [X] en heeft dat tentamen toen ook behaald. Voldoende aannemelijk is dat zij het tentamen ook zou hebben behaald als het faculteitsbestuur er niet toe had besloten het hertentamen uit te stellen en de nakijktermijn te verlengen. In retrospectief had appellante derhalve het hertentamen behaald voordat zij deelnam aan het tentamen [X]. Verder heeft appellante onweersproken gesteld te hebben deelgenomen aan het onderwijs van [X] en dat zij van de vakcoördinator van [X] telefonisch heeft vernomen dat zij na het behalen van [X] deel mocht nemen aan het hertentamen van [X] op 30 juni 2020.

Nu het College niet is gebleken van feiten of omstandigheden die tot een andersluidend oordeel zouden moeten leiden, leidt dit ertoe dat het beroep gegrond wordt verklaard en het bestreden besluit wordt vernietigd. Dit betekent dat verweerder het ertoe dient te geleiden dat de examinerator van de onderwijseenheid [X] het tentamen van appellante van 30 juni 2020 alsnog nakijkt, dan wel het cijfer van appellante voor dat tentamen vrijgeeft en dat dit cijfer in uSis wordt geregistreerd.

Uitspraak
20-176

Blad 7/7

De beslissing

Het College van beroep voor de examens van de Universiteit Leiden,

gezien artikel 7.61 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek,

- I. verklaart het beroep gegrond;
- II. vernietigt het besluit van 18 juni 2020;
- III. draagt verweerder op het ertoe te geleiden dat de examinator van de onderwijseenheid [X] het tentamen van appellante van 30 juni 2020 alsnog nakijkt, dan wel het cijfer van appellante voor dat tentamen vrijgeeft en dat dit cijfer in uSis wordt geregistreerd.

Aldus vastgesteld door een kamer uit het College van beroep voor de examens, bestaande uit mr. O. van Loon (voorzitter), dr. A.M. Rademaker, M. Heezen LLB, dr. C.V. Weeda en E.L. Mendez Correa BA (leden), in tegenwoordigheid van de secretaris van het College, mr. M.S.C.M. Stoop – van de Loo.

mr. O. van Loon,
voorzitter

mr. M.S.C.M. Stoop – van de Loo,
secretaris

Voor eensluidend afschrift,

Verzonden op: